

Gemeentesecretaris van de toekomst

Opfrisleergang voor de ambitieuze en eigentijdse gemeentesecretaris!

'Geen tijd voor bezinning hebben, is geen tijd nemen om te kijken waar we heen gaan omdat we het te druk hebben met er te komen'

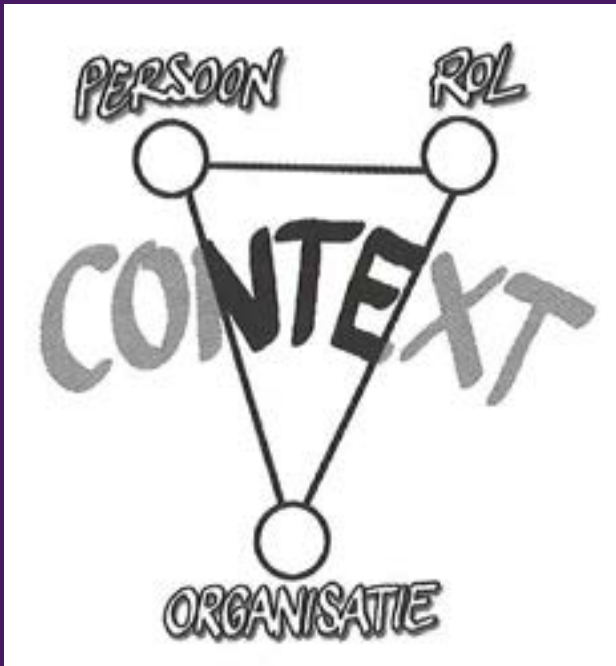
Ontmoeting, intervisie en inhoudelijke kennis centraal

Van een gemeentesecretaris wordt een scala aan competenties verwacht, die zij of hij in verschillende rollen en verschillende situaties (afhankelijk van de context) moet inzetten:

- **Als adviseur van het college:**
soms op haar of zijn strepen staan en soms meelaveren.
- **Als leidinggevende van het MT:**
soms sturend en dan weer faciliterend.
- **Als eindverantwoordelijke voor de organisatie:**
iemand die het goede voorbeeld geeft en een 'echte leider' is.

Daarbij werkt de gemeentesecretaris in een politieke en snel veranderende omgeving. Dynamisch, dat zeker. Maar die dynamiek brengt ook dilemma's en valkuilen met zich mee.

Voorgaande tekst is niet nieuw voor u, integendeel. Maar heeft u of neemt u de tijd om hierop te reflecteren? Het doel van deze leergang is om een stapje terug te doen en daarbij van een afstand te kijken naar de rollen die u vervult en de trends en ontwikkelingen die op u en uw organisatie afkomen. De Franse taal kent hiervoor een mooie uitdrukking: 'Reçuler pour mieux sauter'. Dit betekent: een stapje terug doen om beter te kunnen springen. Even weg uit de dagelijkse hectiek.

In de leergang nemen we de tijd om te reflecteren op de verschillende rollen en uw invulling daarvan. Dit doet u met collega's die dezelfde rol vervullen als u, maar ongetwijfeld deels op een andere manier dan u. Zij zijn nu eenmaal een andere persoon en functioneren in een andere organisatie. De input voor reflectie komt vanuit

uw eigen praktijk en vanuit een aantal sprekers van binnen en juist ook van buiten de gemeentewereld. Het resultaat van de leergang is dat u scherper zicht hebt op uw kernkwaliteiten en uw rolopvatting. U doet nieuwe wetenschappelijke, maar vooral praktische inzichten op over de manier waarop collega's hun rol oppakken en vorm en inhoud geven aan een snel veranderende omgeving.

U wordt op inhoud geïnspireerd door de sprekers én elkaar.

Thema's van de bijeenkomsten

Er is gezocht naar actuele thema's met een balans tussen meer inhoudelijke verdieping en sterk overkoepelende en persoonsgerichte thema's. De keuze voor de sprekers is een suggestie, hier kan vanzelfsprekend op verzoek nog in geschoven worden.

Opzet

Het doel is om met een groep gemeentesecretarissen (ongeveer tien) een leerkring (netwerk) te vormen die elkaar gedurende ruim een jaar zeven keer ontmoet. Gericht op kennisontwikkeling, persoonlijke ontwikkeling en elkaar ontmoeten. We willen graag in een informele setting met elkaar verder komen, onder het mom van: alleen ga je soms sneller, samen kom je verder. Gericht op verrijking en inspiratie, met een vertaling van abstracte, visionaire beelden naar concrete, praktische handvatten voor morgen. Met ruimte voor intervisie en via verschillende werkvormen, bijvoorbeeld een debatsessie, rollen- of simulatiespel of interactieve presentaties met (deel)opdrachten.

Voorafgaand aan ieder college wordt een deelnemer gevraagd om het 'verwonderpunt van de dag' te formuleren. Alle presentaties van de (externe) sprekers en de leerpunten worden u aangeboden in een syllabus.

COLLEGE 1

MRI-SCAN: DIENSTVERLENING VANUIT EEN ANDER PERSPECTIEF

Dienstverlening. Voor zowel bedrijven als de (lokale) overheid een kernonderdeel en basis voor talrijke benchmarks. Tevreden inwoners/klanten zijn immers ambassadeur van de gemeente of het bedrijf. We worden daarom meegenomen door iemand uit het bedrijfsleven in zijn visie op klantgerichtheid. Hoe ver gaat Philips in het tevreden stellen van de klant en waarmee stel je 'de klant' tegenwoordig tevreden? Vervolgens proberen we met deze inzichten onze eigen gemeentewereld weer in te duiken. Wat betekent dit voor de dienstverlening in uw gemeente en hoe realiseert u de vernieuwing die nodig is voor uw gemeente? Wie is uw klant eigenlijk?

SPREKER

Arne van de Wijdeven begon zijn carrière bij Philips in 1996. Hij werd business excellence consultant voor de sector Lighting en onder zijn leiding werden interne en externe quality awards toegekend. Hij behaalde zijn doctoraal Science aan de Technische Universiteit in Eindhoven met zijn project 'Reducing warranty costs while improving customer relationship management'. In 2008 werd Arne Director Customer Experience bij Philips Global Marketing and Communications. In deze rol houdt hij zich intensief bezig met het creëren van superieure klantenbeleving.

COLLEGE 2

DE BESTUURLIJKE KAART VAN NEDERLAND

Discussies over de ideale schaal in het openbaar bestuur zijn zo oud als het openbaar bestuur zelf. Enerzijds zien we een toename van regionale samenwerkingen, tegelijkertijd is de gemeente ook steeds meer zichtbaar in wijken en buurten; in de directe leefomgeving van inwoners. Er is divers gereageerd op de nota 'Bestuur in samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland' van minister Plasterk. Vanuit de Eerste Kamer was gevraagd om de kabinetsplannen rondom onder meer opschaling van gemeenten en provincies (landsdelen) te onderbouwen met een integrale visie op de modernisering van de bestuurlijke organisatie. De regio en regionale samenwerkingsverbanden nemen wel een steeds belangrijker rol in: mensen wonen, werken, winkelen en recreëren binnen hun functional urban system en de uitvoering van gemeentelijke taken vindt vaker plaats in regionale samenwerkingsverbanden, op afstand van de lokale politiek. Wat betekent dat voor de positie van de lokale democratie en representatieve vertegenwoordiging? Welke meerwaarde heeft de VNG Agenda 2020 en hoe kan de gemeentesecretaris hieraan bijdragen?

SPREKER

Prof. dr. Marcel Boogers (hoogleraar Innovatie en Regionaal Bestuur aan de Universiteit van Twente en senior adviseur bij BMC Advies) zal ons meenemen in de belangrijkste trends en ontwikkelingen op dit gebied. Hoofdvraag: wat betekent regionalisering in het openbaar bestuur voor de positie van de gemeentesecretaris? Om de verbinding met regionale samenwerking in de praktijk te maken, wordt een burgemeester of regiosecretaris uitgenodigd om te spiegelen en ervaringen ('best practices') te delen.

COLLEGE 3

DECENTRALISATIES IN HET SOCIALE DOMEIN: HET VERVOLG

Van transitie naar transformatie. Regionale inkoop, sociale teams, financiële verdeelmodellen, omvallende zorgaanbieders. De decentralisaties per 1 januari 2015 waren slechts het startpunt van een nieuwe periode. Na de zachte landing is het de komende jaren tijd om vorm en inhoud te geven aan de transformatie, met behulp van sociale wijkteams, professionals en aandacht voor de mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben. Binnen andere financiële kaders en met nieuwe sturingsvraagstukken rondom beheer en regie. Met ondersteuning en zorg die aansluit bij mensen en hun zelforganiserend vermogen. Oftewel, gemeenten staan voor een echte transformatieslag binnen het sociaal domein. Van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. En: wat kunt u bijvoorbeeld leren van de decentralisaties voor de opvang en integratie van vluchtelingen of de invoering van de Omgevingswet?

SPREKER

Frans Vos (partner BMC) is als kwartiermaker en strategisch adviseur nauw betrokken bij de invoering en uitvoering van de decentralisaties: 'De drie decentralisaties zijn de uitdrukking van de dominante maatschappelijke ontwikkeling voor de komende jaren, waarin een andere verhouding tussen overheid en samenleving ontstaat. Dat vraagt om een combinatie van strategieontwikkeling en concrete implementatie van de nieuwe taken.'

COLLEGE 4

DE GEMEENTESecretaris ALS TOPSPORTER

Energie, bevologenheid, denken in kansen, focus: allemaal termen die bij topsport horen. Waar topsporters vooral individuen zijn die volledig voor hun eigen succes gaan, moeten gemeentesecretarissen een balans zien te vinden tussen mens- en taakgerichtheid, in een complexe en dynamische omgeving. En kunnen omgaan met weerstand en tegenslag. Toch gold dat zoeken naar balans ook voor voormalig topschaatser Jeroen Straathof.

SPREKER

Jeroen Straathof werd in 1992 wereldkampioen schaatsen bij de junioren. Hij koos bewust voor de 1.500 meter; lange afstanden waren niet aan hem besteed. Vervolgens werd hij wereldkampioen bij het WK Afstanden in Hamar. Dat heeft hij nooit meer kunnen evenaren. Waarom niet? En welke rol speelden trainers in zijn carrière?

COLLEGE 5

MANAGEN ZONDER MACHT

Tijdens deze bijeenkomst gaat Klaas Kunst samen met de deelnemers aan de slag om te onderzoeken hoe zij effectief, integer en met plezier kunnen werken zonder voortdurend een beroep te doen op positionele of persoonlijke macht. Soms zitten gemeentesecretarissen in een positie waarin het uitoefenen van hiërarchische macht geen reële optie is ('hard power'); welke opties zijn er nog wel ('soft power')?

De boodschap is niet dat managen met macht (control of many by a few) per definitie overal en altijd fout is. Managen zonder macht bijkt echter een serieuze optie,

die de moeite waard is om samen nader te verkennen.

Dit deel in de reeks 'Einstein en de kunst van ...' is in hoge mate geïnspireerd door het werk van de Amerikaanse sociaal psycholoog dr. Claude Steiner. Het grootste voordeel van zijn benadering is dat de seven sources of power uit zijn gedachtegoed de personal power van alle medewerkers aanzienlijk vergroten. En daar heeft iedere leidinggevende belang bij: vele en slimme handen maken het werk van de manager een stuk lichter ...

SPREKER

'Gedrag is de zwakke schakel tussen plannen en resultaat', aldus Klaas Kunst. Klaas Kunst is medeauteur van het boek *Einstein en de kunst van het zeilen*. Een praktisch handboek over de zoektocht naar de nieuwe rol van leidinggevend. In vervolg op dit boek is er een reeks meer themagerichte boeken verschenen, waaronder het boekje *Managen zonder macht*.

COLLEGE 6

DESIGN THINKING EN SCHAAL VAN ORGANISEREN

Veel organisaties vergrijzen, competenties en vaardigheden van ambtenaren moeten zich aanpassen aan de netwerksamenleving, gericht op verbinden en faciliteren. Goed werkgeverschap is essentieel om slagvaardig te zijn. Vinden, verbinden, boeien, groeien en laten vertrekken zijn toepasselijke werkwoorden. En, op een wat hoger abstractieniveau: hoe zorg je voor de goede formatie (kwaliteit en kwantiteit) om de organisatie toekomstproof te maken?

Design Thinking kan een belangrijk instrument zijn voor innovatie en verandering voor organisaties de komende jaren. Het blijft echter lastig om de voordelen van Design Thinking zichtbaar te maken, door de experimentele opzet en het ontbreken van een lineaire aanpak. En die voordelen moeten juist helder zijn om het effect van Design Thinking te kunnen voorspellen voor klanten. Wat is precies die toegevoegde waarde van Design Thinking?

Design Thinking leidt tot verrassende resultaten: onverwachte inzichten, frisse ideeën en soms zelfs unusual suspects die een belangrijke rol vervullen. Tegelijkertijd is Design Thinking geen toeval: het proces is opgebouwd uit heldere stappen en er gelden

duidelijke spelregels. Hoe zorgen we voor een organisatie die klaar is om de nieuwe dynamiek te begeleiden en het bestuur in stelling te brengen?

SPREKER

Leo Wijnbelt is directeur Voedselbanken Nederland. Samen met zijn bestuur was hij drie jaar geleden verantwoordelijk voor het samensmelten van alle afzonderlijke voedselbanken tot een landelijke vereniging van voedselbanken. Als overkoepelende organisatie ziet Voedselbanken Nederland toe op de naleving en handhaving van voedselveiligheid binnen alle 163 aangesloten voedselbanken. Wat betekent die opschaling en hoe behoud je daarbij de menselijke maat? Welke impact heeft de professionalisering gehad op de dienstverlening?

COLLEGE 7

TWEEDAAGSE STUDIEREIS NAAR VLAANDEREN/ DUITSLAND

Combinatie van informele ontmoeting en inhoudelijke inspiratie uit Vlaanderen (Ieper, Brugge, Leuven of Gent) of Duitsland (Keulen). Onderwerpen: lokaal bestuur, democratie, leidinggeven.

Kosten

De kosten voor de totale leergang bedragen € 2.395,- voor de gehele leergang. Dit bedrag is inclusief reis en verblijf in het buitenland (studiereis college 7). BMC is een CEDEO-gecertificeerd leerbedrijf.

CONTACT

Vanuit BMC wordt deze leergang begeleid, georganiseerd en ondersteund door Roel Wever (partner bij BMC) en Jasper de Wit (senior adviseur). Voor vragen of opmerkingen kunt u telefonisch contact opnemen via **(033) 496 52 00** of per e-mail.

DRS. ROEL WEVER

PARTNER

@: roelwever@bmc.nl

JASPER DE WIT MSC

SENIOR ADVISEUR

@: jasperdewit@bmc.nl

Gemeentesecretaris van de toekomst

Totaaloverzicht colleges leergang 2018

College 1 12 januari 2018	Dienstverlening en klantbeleving Arne van de Wijdeven (directeur klantbeleving Philips Healthcare VS)
College 2 9 februari 2018	Regionale samenwerking: kansen en dilemma's Prof.dr. Marcel Boogers (senior adviseur BMC en hoogleraar Innovatie en Regionaal Bestuur Universiteit van Twente en voorzitter/secretaris van een regionaal samenwerkingsverband)
College 3 16 maart 2018	Decentralisaties in het sociaal domein: het vervolg Frans Vos (partner BMC Advies) eventueel aangevuld met een ervaringsdeskundige uit de praktijk
College 4 20 april 2018	De gemeentesecretaris als topsporter Jeroen Straathof (voormalig topschaatser, wereldkampioen op de 1.500 meter)
College 5 8 juni 2018	Managen zonder macht: de rol van gedrag en de factor mens Klaas Kunst (partner BMC)
College 6 14 september 2018	Design thinking en schaalvraagstukken Leo Wijnbelt (directeur Voedselbanken Nederland)
College 7 11 & 12 oktober 2018	Studiereis Vlaanderen/Duitsland Inclusief overnachting

Het doel is om begin 2018 te starten. De colleges vinden plaats op vrijdag van 10.00 tot 13.00 uur, in verband met de agenda van veel gemeentesecretarissen, die op de andere dagen (en avonden) vaak flink gevuld is. De gemeentehuizen van de deelnemers vormen de locatie. Na afloop vindt er rond 13.00 uur een gezamenlijke lunch plaats en krijgt de gastheer/gastvrouw de gelegenheid om de groep iets bewonderenswaardigs, unieks of actueels te laten zien (bijvoorbeeld een zojuist opgeknapt centrum, het nieuwerwerkenconcept, een nieuwbouwwijk) of kan hij/zij medewerkers iets laten vertellen over een innovatieve oplossing voor een uitdaging waar de gemeente voor stond.